

Læreplan i mediesamfunnet - felles programfag i utdanningsprogram for medier og kommunikasjon

Fastsatt som forskrift av Utdanningsdirektoratet 4. april 2016 etter delegasjon i brev av 13. september 2013 fra Kunnskapsdepartementet med hjemmel i lov 17. juli 1998 nr. 61 om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa (opplæringslova) § 3-4 første ledd.

Gjelder fra 01.08.2016

Formål

Faget mediesamfunnet bygger på at mediene er blitt en viktig faktor i samspillet mellom individer og i samfunnsutviklingen. Medieutviklingen har åpnet opp for nye kommunikasjons- og arbeidsformer i mediebransjen, som ellers i samfunns- og arbeidslivet. Faget skal bidra til økt kunnskap om medieyrker, og legge grunnlag for refleksjoner om hvordan mediebruk bidrar til nye kommunikasjonsmåter og læringsformer. Faget skal legge grunnlag for å forstå sentrale, medievitenskapelige tema.

Opplæringen i faget skal fremme elevens kunnskaper om mediebruk og mediepåvirkning. Opplæringen skal også gjøre eleven i stand til å holde seg orientert i samfunnet. Forståelse for medieutvikling og kompetanse i å se sammenhenger mellom mediepolitikk og mediernes rolle i samfunnsutviklingen lokalt, nasjonalt og internasjonalt, er også sentralt. Videre skal opplæringen legge grunnlag for å vurdere mediernes rolle, mediemakt og kulturell innflytelse. Kunnskap om tradisjonelle og nye arbeidsformer i mediebransjen gjennom praktisk medieproduksjon er også en del av faget.

Opplæring i mediesamfunnet skal bidra til at eleven utvikler kompetanse om mediebruk, medieyrker og om tradisjonelle og nye arbeidsformer i mediebransjen. Opplæringen skal legge til rette for at eleven forstår og reflekterer over problemstillinger innen mediernes rolle i samfunnet og innen mediepolitikk og mediemakt. Videre skal opplæringen legge til rette for å utvikle selvstendighet, samarbeidsevne og kritisk vurderingsevne.

Struktur

Mediesamfunnet består av tre programfag: mediesamfunnet 1, mediesamfunnet 2 og mediesamfunnet 3. Mediesamfunnet 2 bygger på mediesamfunnet 1, og mediesamfunnet 3 bygger på mediesamfunnet 2.

Programfaget er strukturert i tre hovedområder. Hovedområdene utfyller hverandre og må ses i sammenheng.

Fag	Hovedområder		
Mediesamfunnet 1	Mediebransjen	Individet og mediene	Mediene i samfunnet
Mediesamfunnet 2	Mediebransjen	Individet og mediene	Mediene i samfunnet
Mediesamfunnet 3	Mediebransjen	Individet og mediene	Mediene i samfunnet

Hovedområder

Mediebransjen

Hovedområdet omfatter bruk av tradisjonelle og nye arbeidsformer og drøfting av etiske valg som er knyttet til yrkesutøvelse innen journalistikk, reklame, informasjonsarbeid og underholdning. Å planlegge, dokumentere og beregne kostnaden av en medieproduksjon inngår også i hovedområdet. Hovedområdet handler også om å forstå hvordan medieyrker kan møte en mediebransje i endring. Det handler om å kunne drøfte hvordan medieaktører må være med i omstillingen til ny teknologi, publiseringsplattformer og forretningsmodeller.

Individet og mediene

Hovedområdet handler om hvordan og hvorfor individet bruker mediene. Det handler om å være kjent med nye arbeidsformer og om å kunne bruke nye samarbeidsformer, kommunikasjonsmåter og nettressurser til egen fagutvikling. Hovedområdet handler også om å holde seg orientert i samfunnet og utvikle sin kritiske vurderingsevne. Videre dreier det seg om å bruke teorier om mediebruk og mediepåvirkning til å vurdere og diskutere formål med og konsekvenser av privat og profesjonell medieaktivitet.

Mediene i samfunnet

Hovedområdet handler om å bruke fagkunnskap og erfaring fra egen mediebruk og medieproduksjon til å diskutere problemstillinger som er knyttet til mediepolitikk, medienes makt og medienes rolle i et demokrati. Det dreier seg også om å drøfte betydningen av de ulike funksjonene mediene har lokalt, nasjonalt og internasjonalt. Hovedområdet handler dessuten om å sette dagens mediesamfunn inn i et historisk perspektiv.

Timetall

Timetallet er oppgitt i 60 minutters enheter.

Mediesamfunnet 1: 140 årstimer

Mediesamfunnet 2: 140 årstimer

Mediesamfunnet 3: 140 årstimer

Grunnleggende ferdigheter

Grunnleggende ferdigheter er integrert i kompetansemålene der de bidrar til utvikling av og er en del av fagkompetansen. I felles programfag mediesamfunnet forstås grunnleggende ferdigheter slik:

Muntlige ferdigheter i mediesamfunnet innebærer å redegjøre muntlig for mediefaglige tema og problemstillinger. Det handler også om å kunne delta i diskusjoner om disse problemstillingene ved å bruke relevant fagterminologi.

Å kunne skrive i mediesamfunnet innebærer å redegjøre skriftlig for mediefaglige tema og problemstillinger og dokumentere prosessen bak en medieproduksjon ved å bruke relevant fagterminologi.

Å kunne lese i mediesamfunnet innebærer å sette seg inn i nyhetsbilder av ulik kompleksitet og forstå meningsutveksling i den offentlige debatten. Det handler også om å kunne vurdere ulike medieuttrykk og drøfte hvilke funksjoner disse har i samfunnet.

Å kunne regne i mediesamfunnet handler om å kunne tolke og forstå informasjon i tekster som om å kunne sette opp en produksjonskalkyle og vurdere visuelle fremstillinger av statistikk.

Digitale ferdigheter i mediesamfunnet dreier seg om å gjøre gode nettsøk og å kunne samarbeide over nett. Det handler også om å utforske, produsere og publisere medieprodukter ved hjelp av digitale verktøy.

Kompetansemål

Mediesamfunnet 1

Mediebransjen

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- gjøre rede for og gjennomføre produksjoner innen journalistikk, reklame og informasjonsarbeid
- gjøre rede for etiske normer og gjeldende regelverk og bruke disse i egne produksjoner
- beskrive hovedtrekk ved mediebransjen og sammenligne ulike medieyrker

Individet og mediene

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- bruke strategier for kildesøk og utøve kildekritikk
- beskrive og diskutere medieerfaringer og medieopplevelser
- sammenligne statistikk og egen mediebruk

Mediene i samfunnet

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- gjøre greie for mediernes rolle i demokratiske samfunn
- beskrive hovedtrekk ved mediestrukturen i Norge
- gjøre greie for hvilken funksjon egne og andres medieuttrykk har i samfunnet
- presentere og drøfte sentrale hendelser i mediehistorien

Mediesamfunnet 2

Mediebransjen

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- produsere medieuttrykk innen journalistikk, reklame, informasjon og underholdning
- drøfte hva som er god arbeidsdeling i samarbeidsproduksjoner og dokumentere planlegging og arbeidsflyt
- forklare hvordan en medieproduksjon finansieres, og kostnadsberegne den
- drøfte bruken av etiske normer og gjeldende regelverk i medieuttrykk og bruke dem i egne produksjoner

Individet og mediene

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- bruke og vurdere ulike kilder og kommunikasjonsformer for å løse faglige utfordringer i egne produksjoner
- vurdere kildebruk i andres medieproduksjoner
- publisere egne medieprodukter og kommentere andres ved hjelp av fagterminologi

- gjøre rede for teorier om mediebruk og mediepåvirkning
- drøfte begrepene identitet, sosialisering og kjønnsroller med utgangspunkt i mediebruk og mediepåvirkning
- innhente og bearbeide data og presentere statistikk om mediebruk

Mediene i samfunnet

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- drøfte betydningen av ytrings- og pressefrihet
- gjøre greie for og diskutere grensene for ytringsfrihet
- drøfte mediepolitikk og mediernes makt i samfunnet, lokalt og nasjonalt
- drøfte funksjonen egne og andres medieuttrykk har i samfunnet, lokalt, nasjonalt og internasjonalt
- beskrive sammenhengen mellom mediehistoriske hendelser og dagens medievirkelighet

Mediesamfunnet 3

Mediebransjen

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- produsere medieuttrykk for en tenkt eller reell oppdragsgiver, utarbeide avtaler og dokumentere arbeidsflyt
- vurdere retorikk og argumentasjon i egne og andres medieuttrykk og drøfte dette opp mot etiske normer og gjeldende regelverk
- drøfte problemstillinger knyttet til ytringsfrihet i mediebransjen
- drøfte nyskaping og omstilling i mediebransjen lokalt, nasjonalt og internasjonalt med utgangspunkt i medieutviklingen

Individet og mediene

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- drøfte og dokumentere kildebruk for å løse mediefaglige utfordringer
- gjøre greie for hvordan media kan skape, forsterke eller svekke informasjonskløfter og digitale skiller
- gi eksempler på og drøfte problemstillinger knyttet til privat og profesjonell mediebruk, produksjon og publisering
- analysere mediepåvirkning med utgangspunkt i teorier om mediebruk og mediepåvirkning
- drøfte problemstillinger knyttet til hvordan statistikker om mediebruk blir brukt markedsrettet

Mediene i samfunnet

Mål for opplæringen er at eleven skal kunne

- analysere mediernes rolle i det flerkulturelle samfunnet
- gjøre greie for sosiale mediers betydning for individet og den offentlige debatten
- drøfte mediepolitikk og mediernes makt lokalt, nasjonalt og internasjonalt ved hjelp av modeller om mediesystem
- drøfte hvilke funksjoner medieuttrykk har hatt og har i ulike samfunn
- gjøre greie for sammenhengen mellom mediehistoriske hendelser og dagens medievirkelighet

Vurdering

Bestemmelser for sluttvurdering:

Standpunktvurdering

Fag	Ordning
Mediesamfunnet 1	Elevene skal ha en standpunktkarakter.
Mediesamfunnet 2	Elevene skal ha en standpunktkarakter.
Mediesamfunnet 3	Elevene skal ha en standpunktkarakter.

Eksamen for elever

Fag	Ordning
Mediesamfunnet 1	Elevene kan trekkes ut til praktisk eksamen. Eksamen blir utarbeidet og sensurert lokalt.
Mediesamfunnet 2	Elevene kan trekkes ut til praktisk eksamen. Eksamen blir utarbeidet og sensurert lokalt.
Mediesamfunnet 3	Elevene kan trekkes ut til skriftlig eksamen eller praktisk eksamen. Skriftlig eksamen blir utarbeidet og sensurert sentralt. Praktisk eksamen blir utarbeidet og sensurert lokalt.

Eksamen for privatister

Fag	Ordning
Mediesamfunnet 1	Privatistene skal opp til praktisk eksamen. Eksamen blir utarbeidet og sensurert lokalt.
Mediesamfunnet 2	Privatistene skal opp til praktisk eksamen. Eksamen blir utarbeidet og sensurert lokalt.
Mediesamfunnet 3	Privatistene skal opp til skriftlig eksamen og praktisk eksamen. Skriftlig eksamen blir utarbeidet og sensurert sentralt. Praktisk eksamen blir utarbeidet og sensurert lokalt.

De generelle bestemmelsene om vurdering er fastsatt i forskrift til opplæringsloven.